

plataforma
de infancia
españa

A ANÁLISE DA ENQUISA
DE CONDICIÓNS DE
VIDA CON ENFOQUE DE
INFANCIA 2023
Galicia

plataforma
de infancia
españa

A análise da enquisa de condicións de vida con enfoque de infancia 2023

CADERNOS TERRITORIAIS

EDITA: Plataforma de Infancia

C/ Escosura 3, local 2. 28015 MADRID

T. 91 447 78 53 - info@plataformadeinfancia.org

COORDINA: Débora Quiroga

ELABORA: Joffre López Oller y Débora Quiroga

XUÑO 2023

Os dereitos da publicación son dereitos compartidos, de modo que calquera persoa é libre de copiar, distribuír e comunicar a obra, sempre que se recoñezan os créditos do editor e non se utilice con fins comerciais ou contrarios aos dereitos dos nenos e as nenas.

ÍNDICE

INTERACTIVO

01

Introducción _____ 4

02

Metodoloxía _____ 5

03

Contexto España _____ 6

04

As Comunidades Autónomas _____ 9

05

Os ODS e as Comunidades Autónomas _____ 16

06

Galicia _____ 18

07

Conclusións _____ 22

08

Anexo: Siglas _____ 24

01 INTRODUCCIÓN

Unha das claves para a erradicación da pobreza e/ou exclusión social na infancia é o desenvolvemento de políticas de ámbito autonómico, por varios motivos:

Por unha banda, porque España alberga no seu interior importantes desigualdades territoriais. A nivel xeral pódese dividir o mapa do país en dúas zonas fundamentais; as comunidades autónomas do norte, que ano a ano mostran valores de AROPE (indicador para medir o risco de pobreza e/ou exclusión social) e pobreza significativamente máis baixos que o resto, as do sur, con altos niveis de privación e unha terceira zona coas rexións transfronteirizas que inclúen a Ceuta, Melilla e Canarias, que se caracterizan por presentar os valores máximos en practicamente todos os indicadores. Poderíase incluír outro eixo, o este-oeste, pero as diferenzas son menos impactantes.

Tamén hai que sinalar que os niveis de renda e o custo da vida varía en función da rexión. Así, por exemplo, cando se calculan os niveis de pobreza e/ou exclusión social a través dos limiares rexionais pódense observar importantes cambios; en xeral as autonomías do Norte ven incrementadas as súas taxas de pobreza, mentres que as do Sur diminúenas.

Para finalizar, a actuación política territorial é fundamental para combater os niveis de pobreza e/ou exclusión social na infancia. Cabe lembrar que as comunidades autónomas teñen delegadas moitas das competencias nos servizos sociais, a educación, o acceso á vivenda, a sanidade ou a garantía de ingresos en forma de políticas como as rendas mínimas de inserción.

Este informe pretende lanzar máis información e análise en base á Enquisa de Condicións de Vida, analizando os microdatos que ofrece a Enquisa e ofrecendo mostras representativas cunha análise específica co impacto dos datos na realidade da infancia, é dicir as persoas menores de 18 anos, e cun enfoque na realidade de cada unha das comunidades autónomas.

02 METODOLOXÍA

A Enquisa de Condicións de Vida forma parte dunha metodoloxía da Unión Europa para medir a pobreza e/ou exclusión social dos Estados membro e permite establecer comparacións entre eles. É realizada de forma anual polo INE. Grazas a estes datos pódese analizar o impacto da pobreza nas condicións de vida e as carencias que afectan aos membros dos fogares, tanto a nivel nacional como rexional.

A mostra efectiva da ECV a nivel nacional está formada por unhas 60.000 persoas¹. A través dos datos obtidos na ECV pódese calcular o indicador AROPE, que son as persoas en situación de pobreza e/ou exclusión social. Devandito indicador está conformado por:

Persoas en risco de pobreza despois de transferencias sociais: Persoas cuxos ingresos por unidade de consumo son inferiores ao 60% da renda mediana dispoñible equivalente. Os ingresos corresponden ao ano anterior ao da entrevista.

Persoas en risco de pobreza severa: Persoas cuxos ingresos por unidade de consumo son inferiores ao 40% da renda mediana dispoñible equivalente. Os ingresos corresponden ao ano anterior ao da entrevista.

Carencia material severa: A carencia material severa é a proporción de poboación que vive en fogares que carecen polo menos de catro conceptos dos nove seguintes:

1. Non pode permitirse ir de vacacións polo menos unha semana ao ano.
2. Non pode permitirse unha comida de carne, polo ou peixe polo menos cada dous días.
3. Non pode permitirse manter a vivenda cunha temperatura adecuada.
4. Non ten capacidade para afrontar gastos imprevistos (de 650 euros).
5. Tivo atrasos no pago de gastos relacionados coa vivenda principal (hipoteca ou alugueiro, recibos de gas, comunidade...) ou en compras a prazos nos últimos 12 meses.
6. Non pode permitirse dispoñer dun automóbil.
7. Non pode permitirse dispoñer de teléfono.
8. Non pode permitirse dispoñer dun televisor.
9. Non pode permitirse dispoñer dunha lavadora.

Persoas que viven en fogares con moi baixa intensidade de traballo: Persoas de 0 a 59 anos que viven en fogares nos que os seus membros en idade de traballar fixérono menos do 20 % do seu potencial total de traballo no ano anterior ao da entrevista (período de referencia dos ingresos).

1. https://www.ine.es/prensa/ecv_2022.pdf

No ano 2021 modificáronse varios dos compoñentes do indicador AROPE, con todo, **neste estudo vaise usar a metodoloxía antiga, baseada na estratexia Europa 2020**, xa que é a única que permite construír unha serie histórica máis longa desde 2008. Esta opción ten un impacto mínimo nas cifras de pobreza e exclusión social da poboación menor de 18 anos, manténdose nun 32,2 % en 2022, segundo ambas as definicións. Ademais, na nova definición de 2021, as novas carencias materiais severas aplícanse á poboación de 16 anos ou máis, mentres que para a poboación menor de 16 anos impútanse os valores baseados nos membros do seu fogar de 16 anos ou máis.

Tamén convén explicar que a Enquisa de Condicións de Vida realízase no segundo cuadrimestre do 2022, pero os datos económicos fan referencia á realidade dos fogares a finais do 2021.

03 CONTEXTO ESPAÑA

A continuación, móstranse de forma breve os principais datos da situación de pobreza e/ou exclusión infantil para España no ano 2022²:

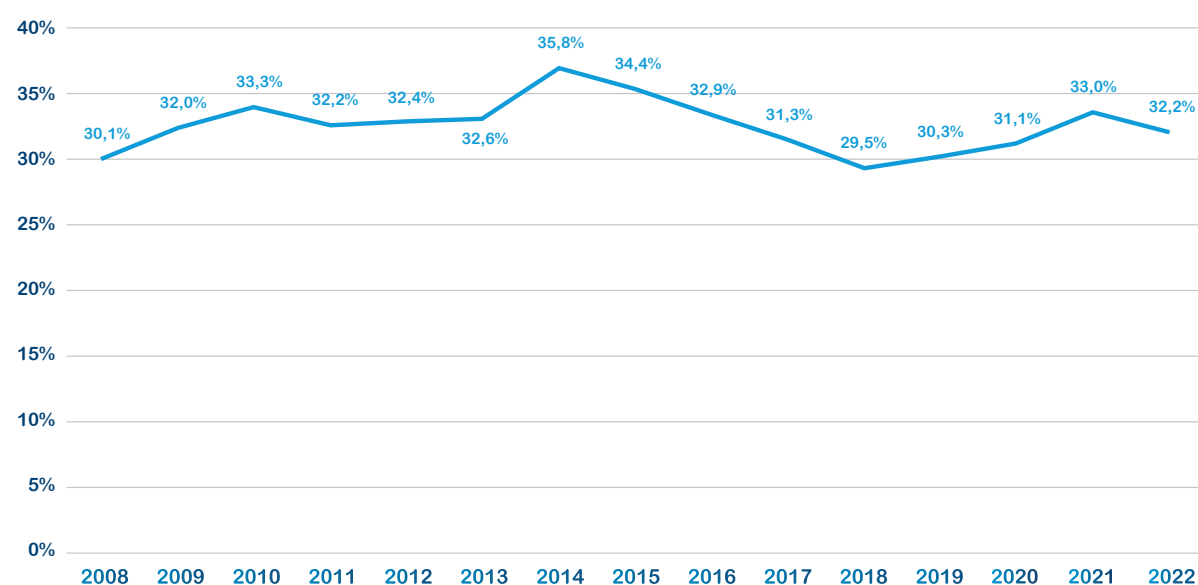
Segundo os datos provisionais de Eurostat para 2022, **España segue tendo a terceira taxa máis alta de risco de pobreza e/ou exclusión social infantil na Unión Europea**, só superada por Bulgaria e Romanía. Con todo, é relevante sinalar que España atópase entre os países que lograron reducir a súa taxa de risco de pobreza infantil nun ano, revertendo a tendencia á alza que viña observando desde 2018.

O indicador AROPE para a poboación de menos de 18 anos no 2022 é de 32,2%. En cifras absolutas isto supón **2,6 millóns de nenas, nenos e adolescentes vivindo en España en situación de pobreza e/ou exclusión social.**

Desde que se contan con datos **as persoas menores de 18 anos son sempre grupo etario con maior taxa AROPE.** O valor para o conxunto do país sitúase no 26,3%.

Con respecto ao ano anterior o dato para as nenas, nenos e adolescentes descendeu en menos dun punto porcentual. Aínda así, supón o segundo dato máis alto desde o 2016.

Evolución nacional de risco de pobreza e/ou exclusión social en menores de 18 anos (estratexia Europa 2020) 2008-2022

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

2. https://www.ine.es/prensa/ecv_2022.pdf

O 27,8% dos nenos, nenas e adolescentes (NNA), é dicir, 2,2 millóns de persoas menores de 18 anos viven con ingresos inferiores ao limiar de pobreza., España é o país da Unión Europea cos niveis máis altos de pobreza infantil.

En comparación cos outros grupos de idade, obsérvase que **a infancia mostra unha taxa de risco de pobreza monetaria³ notablemente superior.** Esta diferenza tradúcese nunha marxe de **8,8 puntos porcentuais con relación á poboación de 18 a 64 anos e 9,1 puntos en comparación coas persoas de 65 anos ou máis.** En total o **20,4% da poboación española está en risco de pobreza.**

Con respecto á súa evolución a taxa de pobreza entre os menores de 18 anos diminuíu en 1,1 puntos, pero non logra volver aos datos previos á pandemia.

Neste apartado é importante indicar que España é pouco eficiente á hora de loitar contra a pobreza infantil; **as transferencias sociais só alcanzaron ao 8% dos nenos, nenas e adolescentes e tan só lograron reducir a taxa de pobreza en 7,5 puntos, cando a media europea está ao redor dos 16 puntos.**

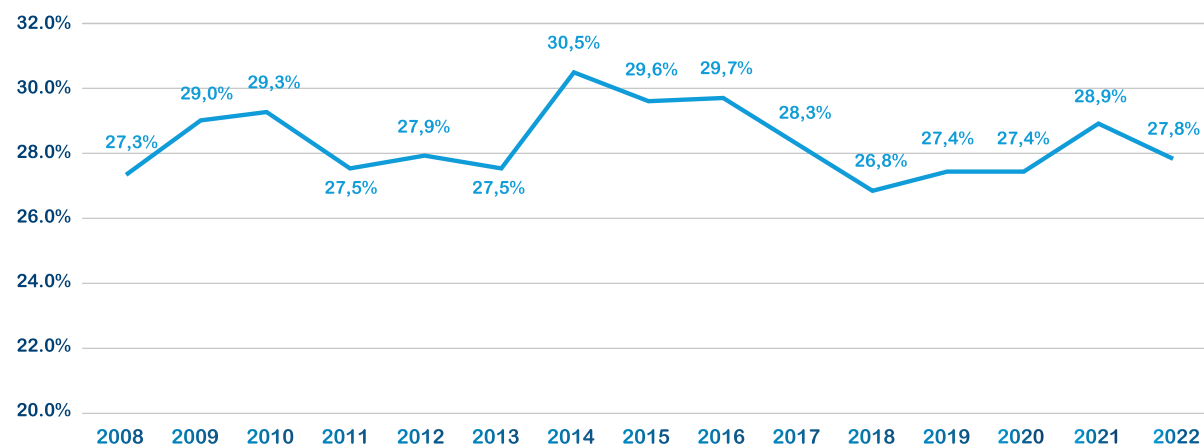
Neste sentido, é importante destacar algúns dos aspectos que inflúen en que España siga mantendo taxas de pobreza infantil tan altas:

- Inverte o 1,6 % do PIB cando a media europea sitúase no 2,5 %.
- A contía das axudas non adoita superar o limiar da pobreza, por exemplo, no caso do IMV, polo que non logran o obxectivo de sacar ás persoas da pobreza. Ademais, existe o problema de que as prestacións non chegan ás familias máis vulnerables (Non Take Up).
- O apoio á infancia pola vía fiscal en España supón preto do 60% do total, o cal representa a porcentaxe máis elevada de toda a UE. Este sistema beneficia aos fogares con maior renda e, polo seu carácter non reembolsable, exclúe ás familias en situación de exclusión.
- En España non existe unha axuda á crianza similar á que existe noutros países da Unión Europea, a pesar de que hai unha relación directa entre as axudas á crianza e os niveis de pobreza infantil.

3. A pobreza monetaria fai referencia aos fogares cuxos ingresos por unidade de consumo son inferiores ao 60% da mediana da renda dispoñible (véxase o apartado de metodoloxía)

Evolución nacional de risco de pobreza en menores de 18 anos (estratexia Europa 2020) 2008-2022

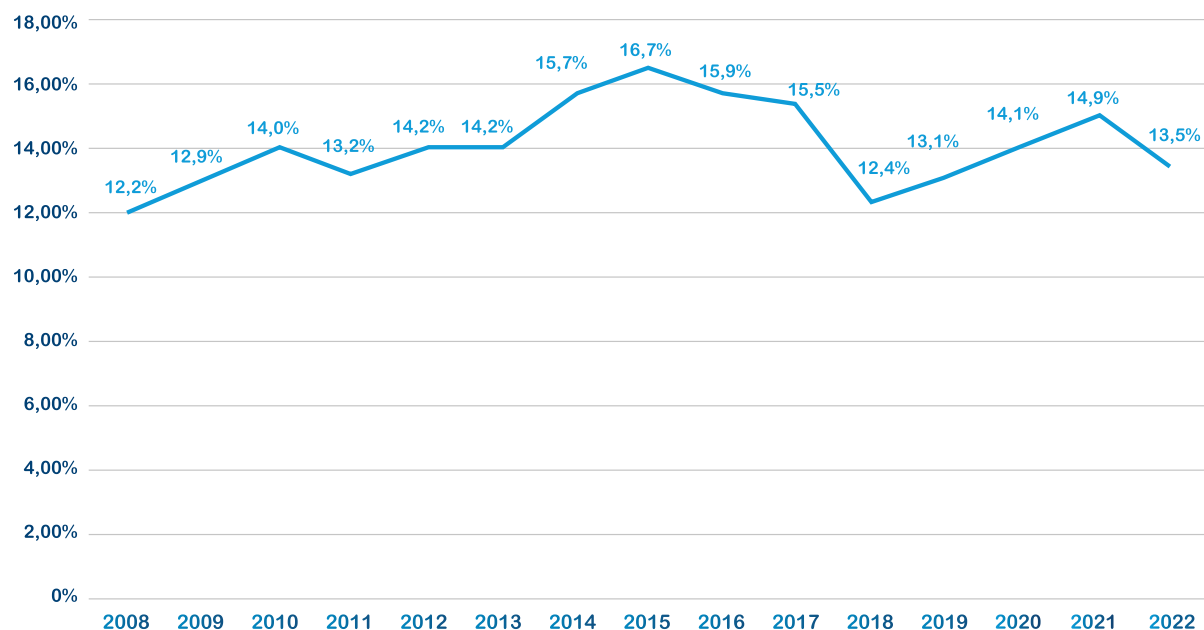

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

No ano 2022 o 13,5% dos nenos, nenas e adolescentes atopábanse en situación de pobreza extrema⁴, é dicir, estaban a vivir con menos de 6.725,42 por unidade de consumo ao ano. Este tipo de pobreza ten unhas raíces estruturais máis profundas e menos dependentes de circunstancias conxunturais polo que é máis complexo saír de situacións de pobreza severa. As secuelas na infancia das situacións de pobreza severa son máis devastadoras e persistentes no tempo.

A evolución anual do risco de pobreza severa entre as persoas menores de 18 anos foi positiva, tras a redución de 1,4 puntos e rompe con 3 anos de crecemento continuado.

Evolución nacional da pobreza severa en menores de 18 anos (estratexia Europa 2020) 2008-2022

Fonte: elaboración propia a partir de los microdatos de la Encuesta de Condiciones de Vida (INE).

Aproximadamente 1 de cada 10 nenas, nenos e adolescentes experimentan carencias materiais severas (CMS), é a porcentaxe máis elevada en comparación cos demais grupos de idade. Isto supón 821 mil menores. O dato para o conxunto do país é do 8,1%.

A carencia material severa é o único indicador do AROPE que aumentou no último ano, de feito, sitúase no seu máximo histórico desde que se teñen rexistros, con niveis superiores, mesmo, aos da crise económica.

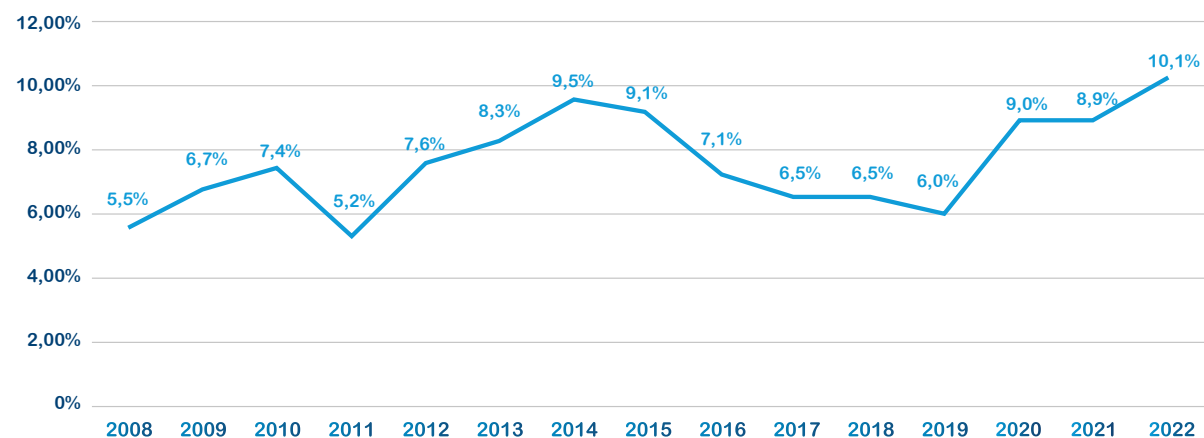
As carencias materiais severas teñen importantes impactos nas vidas das persoas menores de 18 anos porque limitan o seu correcto desenvolvemento, xeran desigualdade e vulnera os seus dereitos. A evolución das carencias materiais nalgúns dos conceptos básicos foi negativa no 2022. Entre os datos máis importantes destácase:

- Preto de 3.149.000 nenos, nenas e adolescentes, o 38,9 % dos nenos e nenas menores de 18 anos, vivían en fogares que non teñen capacidade para afrontar gastos imprevistos.
- Máis de 2 800 000 nenos, nenas e adolescentes non puideron saír de vacacións no ano 2022, o 34,6 %.
- Máis de 1.300.000 nenos, nenas e adolescentes sufrían no ano 2022 as consecuencias da pobreza enerxética. O 16,1 % dos nenos, nenas e adolescentes vivían en fogares que non podían permitirse manter a vivenda cunha temperatura adecuada.
- Un 5,9 % dos nenos e nenas menores de 18 anos non podían permitirse unha comida de carne, polo, pescado polo menos cada dous días. Do que se desprende que uns 477.553 nenos e nenas poderían estar a sufrir malnutrición en España. O dato para este ano case dobra ao do ano 2008 e é o máis alto de toda a serie histórica.
- Tamén é significativo que un 7,4 % dos nenos, nenas e adolescentes menores de 18 anos non puideron permitirse dispoñer de computador persoal en 2022, unha porcentaxe lixeiramente inferior ao de 2021. Un total de 598.965 de nenos, nenas e adolescentes seguen sufrindo a fenda dixital.

4. Para un informe máis detallado ver Análise da enquisa de condicións de vida con enfoque de infancia 2023 (plataformadeinfancia.org)

Evolución nacional de Carencia material severa en menores de 18 anos (estratexia Europa 2020) 2008-2022

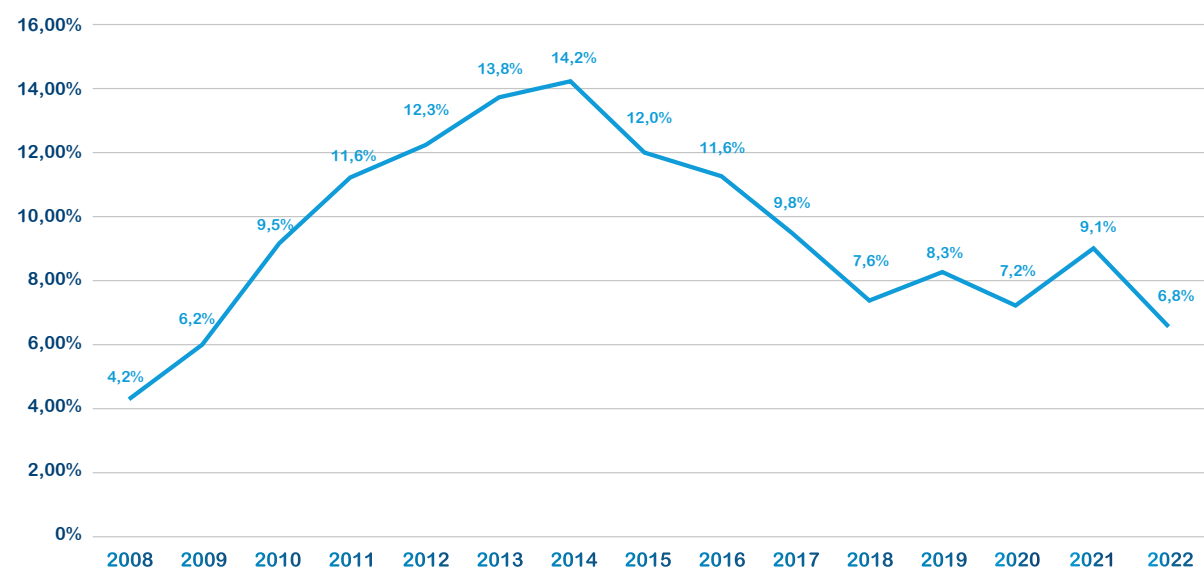
Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

O 6,8% dos nenos, nenas e adolescentes viven en fogares cunha baixa intensidade de emprego, o cal representa 2,4 puntos menos que a poboación adulta entre 18 e 64 anos.

En comparación co ano anterior o BITH foi reducido en 2,3 puntos porcentuais, situándose en valores similares aos do 2009.

O BITH é o único indicador que é máis baixo para os menores de 18 anos. O dato para o conxunto da poboación é do 8,7%.

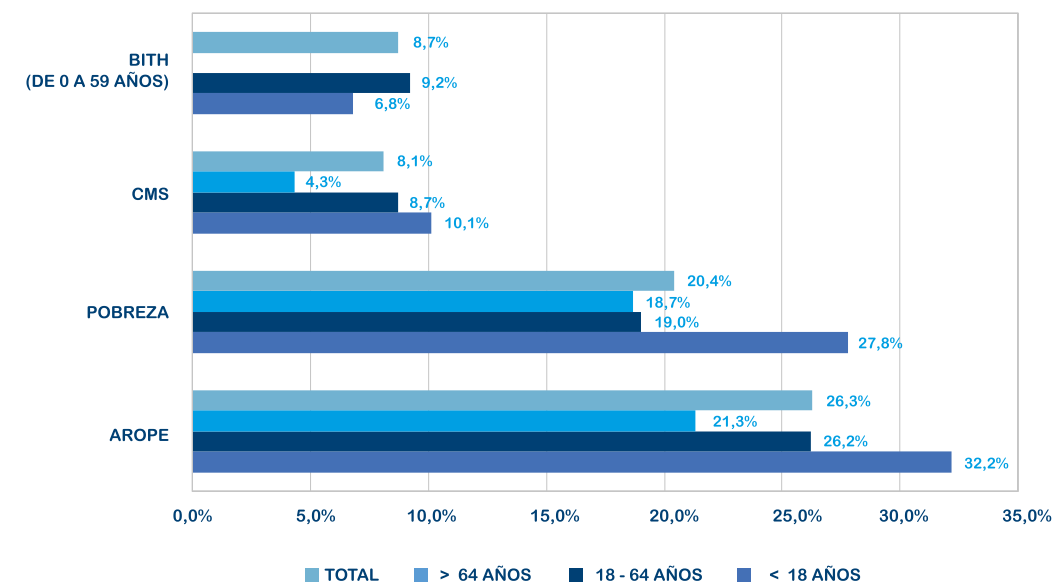
Evolución nacional de Baixa Intensidade no Traballo no Hogar en menores de 18 anos (estratexia Europa 2020) 2008-2022

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

Hai que destacar que, a excepción do BITH, os menores de 18 anos son o grupo de idade cos indicadores máis altos.

Risco de pobreza e/ou exclusión social (estratexia Europa 2020) e dos seus compoñentes segundo grupos de idade. 2022

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE)

04 AS COMUNIDADES AUTÓNOMAS

España caracterízase por albergar importantes desigualdades territoriais. Así, existe unha diferenza de máis de 28 puntos entre a Comunidade Autónoma coa taxa AROPE infantil máis alta, que é Canarias cun 48,7 % e a máis baixa, que é o País Vasco cun 20,6 %.

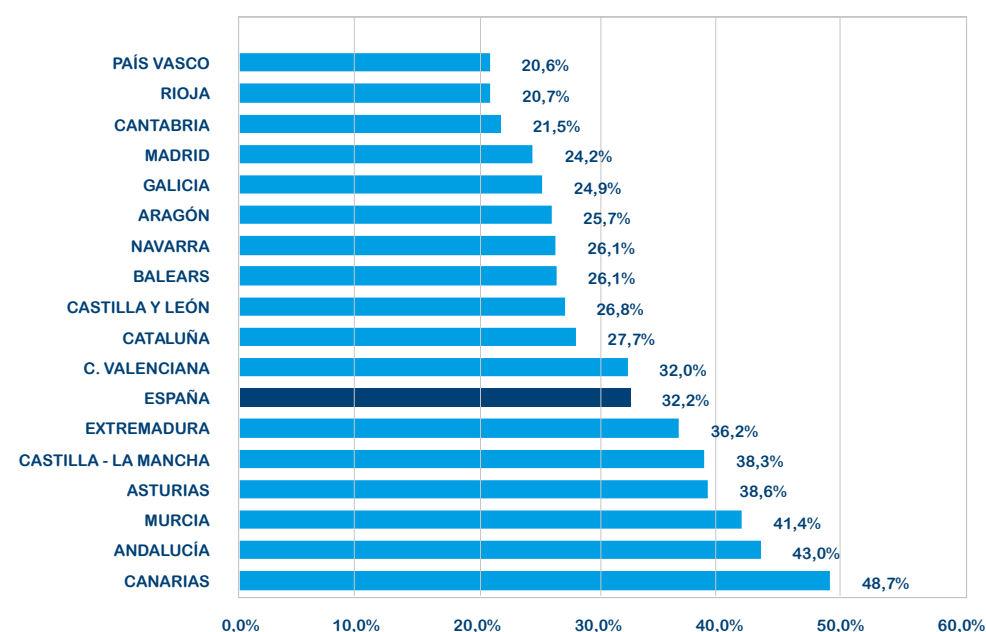
Hai catro rexións cuxas taxas son superiores ao 38 % que son Canarias, Andalucía, Murcia, Asturias e Castilla-La Mancha. Preto da media nacional (32,2%) están Extremadura, cun 36,2 % e a Comunitat Valenciana co 32 %.

Polo outro lado estarían as autonomías que presentan valores por baixo da media, con datos que van do 27,7% ao 24,2% que son Cataluña, Castilla y León, Baleares, Navarra, Aragón, Galicia e Madrid.

Finalmente atópanse as rexións cuxa taxa de risco de pobreza e/ou exclusión social son moi inferiores á media, entre as que se atopan Cantabria (21,5 %), La Rioja (20,7%) e o País Vasco (20,6%).

É importante resaltar que mesmo as cifras máis baixas da taxa AROPE entre a infancia son escandalosas, así 1 de cada 5 nenas, nenos e adolescentes do País Vasco están en risco de pobreza e/ou exclusión social.

Risco de pobreza e/ou exclusión social en menores de 18 anos (estratexia Europa 2020) por Comunidades autónomas. 2022

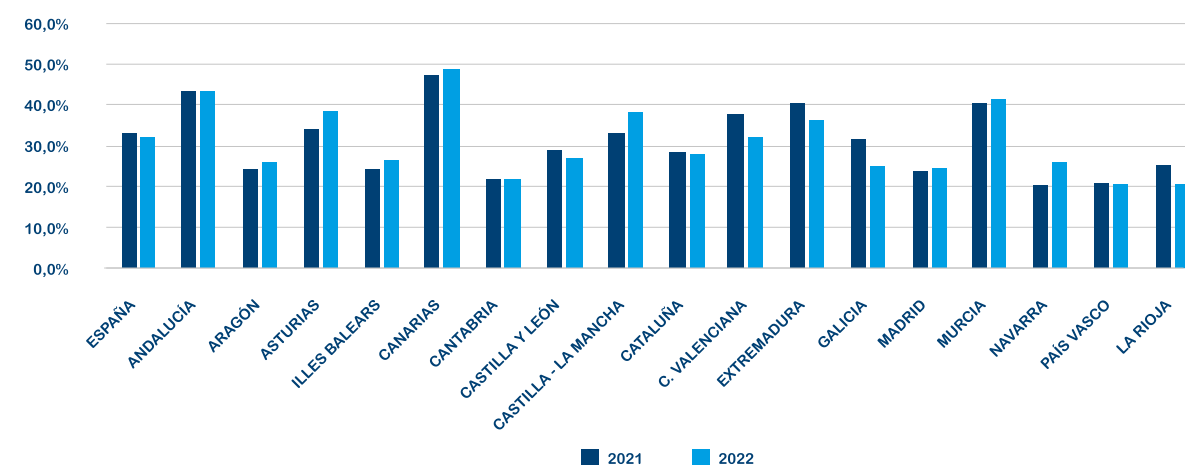

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

A evolución do risco de pobreza e exclusión social na infancia mostra que, a pesar de que se rexistrou unha diminución anual de case un punto porcentual no indicador AROPE entre a poboación menor de 18 anos, foi desigual nas diferentes comunidades autónomas, e non todas experimentaron unha tendencia positiva:

- Algunhas comunidades autónomas lograron reducións significativas e por encima da media nacional nos últimos 12 meses. Estes casos inclúen a Galicia (-6,7 puntos porcentuais en comparación co ano anterior), Comunitat Valenciana (-5,7), La Rioja (-4,8) e Extremadura (-4,4 puntos porcentuais). Doutra banda, Castilla y León mostrou un decrecemento máis modesto (-1,9), mentres que Andalucía e Cataluña experimentaron unha diminución de 0,7 puntos porcentuais en comparación co ano 2021.
- Con todo, hai comunidades autónomas que experimentaron un crecemento anual notable na taxa de pobreza e risco de exclusión social entre os NNA. Este é o caso de Navarra (cun aumento de 6,1 puntos porcentuais en comparación con 2021), Castilla-La Mancha (con 5,1 puntos porcentuais máis) e Asturias (cun aumento de 4,5 puntos). Aragón, Illes Balears, Canarias e Murcia tamén experimentaron crecementos, aínda que menos intensos, que van desde 0,9 puntos porcentuais ata 1,6 puntos porcentuais anuais.

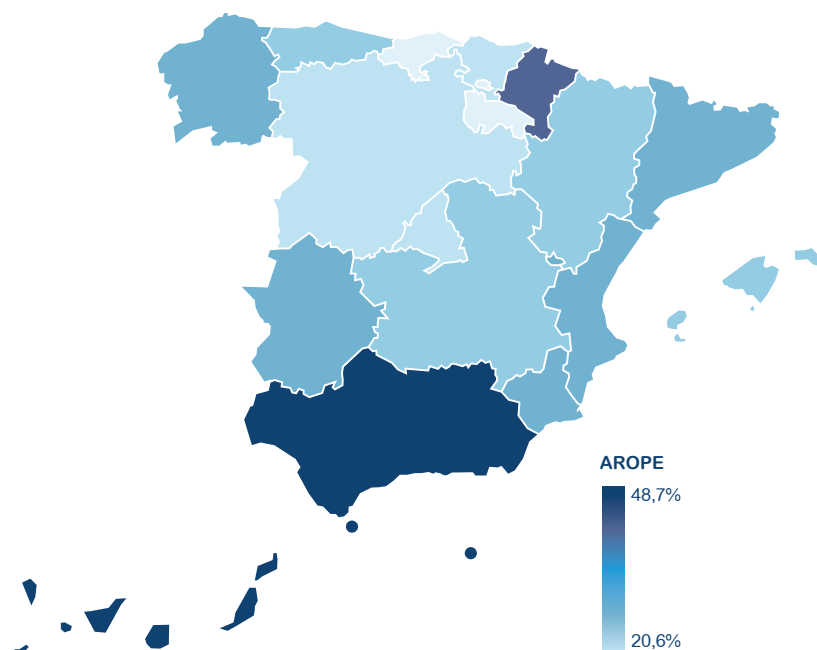
Evolución da taxa de risco de pobreza e/ou exclusión social na poboación infantil (indicador AROPE - estratexia Europa 2020) 2021-2022.

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

Pódense identificar patróns rexionais que simplifican a análise, aínda que é importante ter en conta que as situacións específicas e as tendencias observadas non sempre coinciden en todas as comunidades. Con todo, pódese concluír que, salvo algunhas excepcións, as rexións do norte de España mostran unha menor incidencia de pobreza infantil en comparación coas comunidades do sur peninsular, que inclúen ás Illas Canarias e as cidades autónomas de Ceuta e Melilla. Con todo, é necesario analizar cada caso de forma concreta para obter unha comprensión máis completa da situación.

MAPA 1. Taxa de risco de pobreza ou exclusión social na poboación infantil (indicador AROPE - estratexia Europa 2020)

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

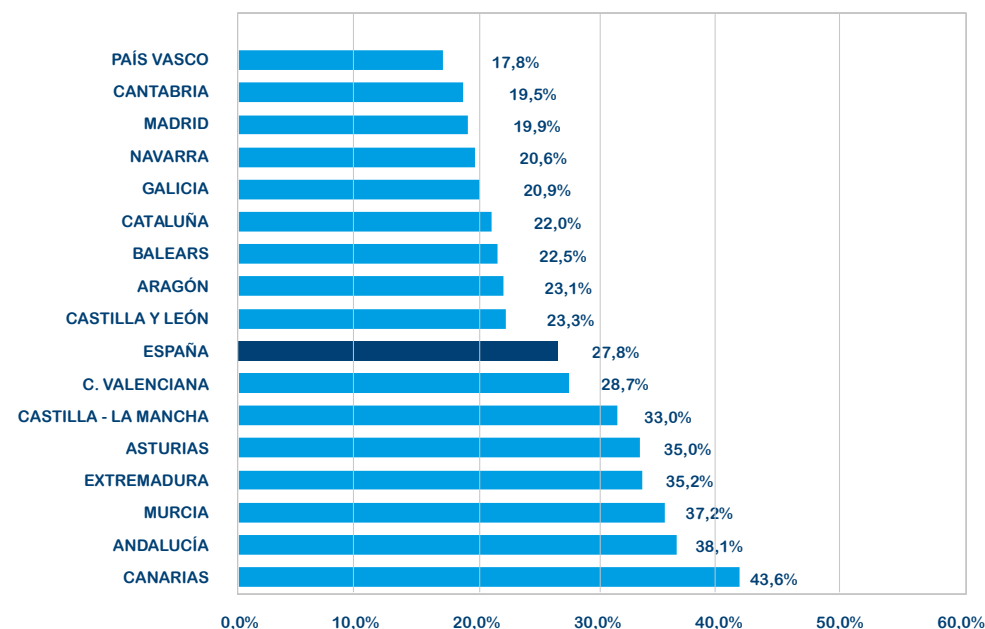
Con respecto á taxa de pobreza entre os menores de 18 anos, a diferenza entre o dato máis alto, que é o de Canarias (43,6%) e o máis baixo que é o do País Vasco (17,8%) é de 25,8 puntos porcentuais.

Con taxas que van do máximo ao 33% atópanse Canarias, Andalucía, Murcia, Extremadura, Asturias e Castilla-La Mancha. Seguindo todas as rexións o mesmo esquema que coa Taxa AROPE.

Con valores próximos á media do 27,8% están a Comunitat Valenciana (28,7%). Máis arriba con datos que van do 23% ao 20% están Castilla y León, Aragón, Baleares, Cataluña, Galicia e Navarra.

Finalmente, as rexións que presentan as taxas máis baixas de pobreza infantil son Madrid (19,9%), Cantabria (19,5%) e o xa mencionado País Vasco (17,8%).

Risco de pobreza en menores de 18 anos (estratexia Europa 2020) por Comunidades autónomas. 2022⁵

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

Do mesmo xeito que pasa coa taxa AROPE, a evolución do risco de pobreza monetaria na infancia mostra que, a pesar de que se rexistrou unha diminución anual dun punto porcentual no último ano entre a poboación menor de 18 anos, foi desigual nas diferentes comunidades autónomas, e non todas experimentaron unha tendencia positiva:

- Por unha banda, están as rexións que experimentaron unha evolución positiva das súas taxas de pobreza, entre elas están Galicia, cunha diminución de 6,3 puntos, C. Valencia (-5,8), Castilla y León (-3,5), Extremadura (-3,3) e Andalucía (-2,1). Con diminucións máis próximas á media nacional, é dicir, menores ao momento porcentual, están Cataluña, Cantabria, Murcia, Madrid e País Vasco.
- Polo outro están as Comunidades Autónomas que empeoraron a situación da pobreza infantil no último ano. Destaca Canarias, cun incremento de 7,5 puntos, Navarra, que aumentou 6,8 puntos, a pesar do cal segue manténdose como unha das rexións con menos pobreza de nenos, nenas e adolescentes. Tamén incrementaron a súa taxa Castilla-La Mancha, en 2,2 puntos e Aragón en 1,1.

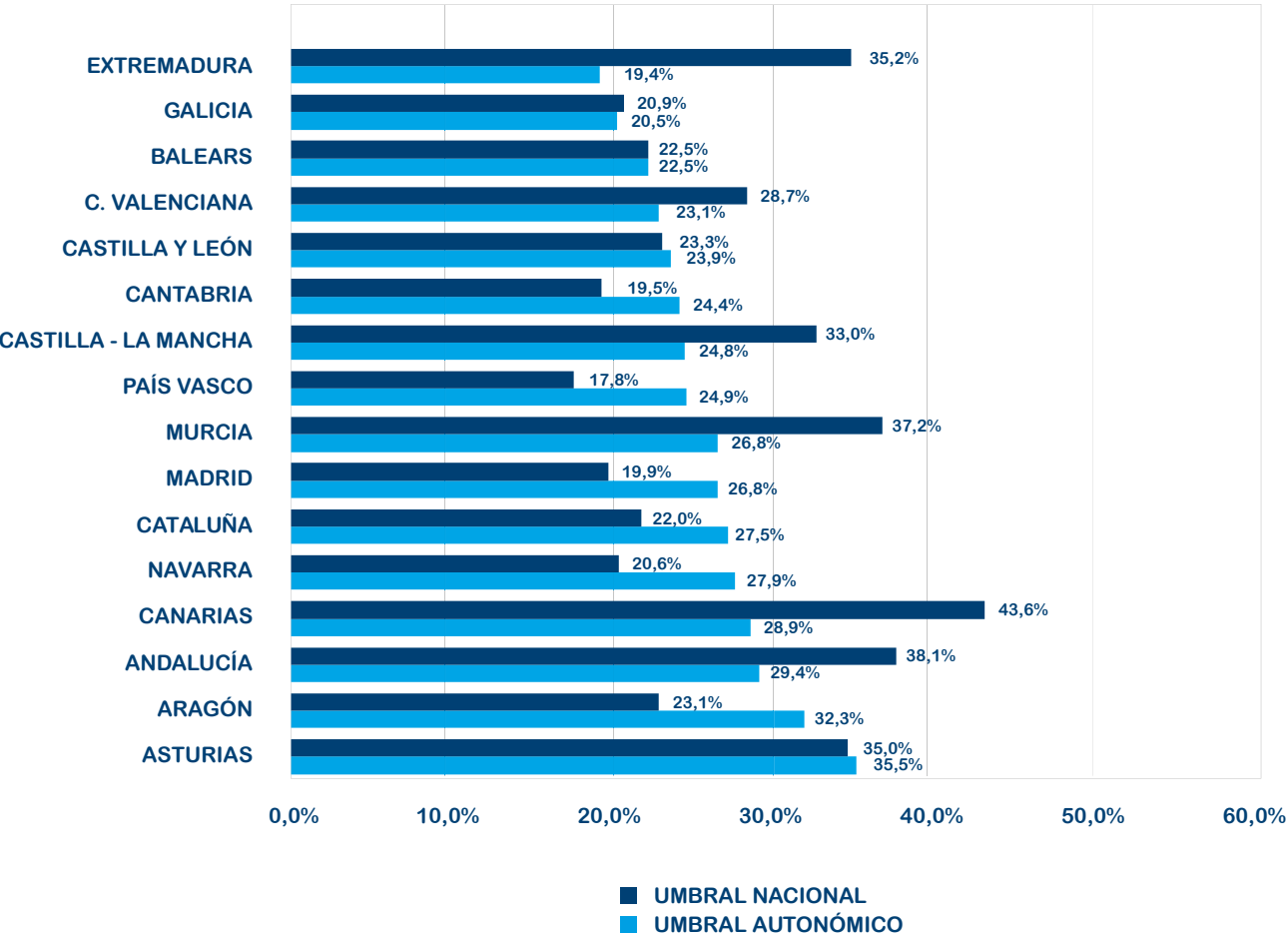
5. É dicir, fogares cuxos ingresos por unidade de consumo son inferiores ao 40% da mediana da renda nacional (véxase o apartado de metodoloxía)

Con todo, os datos varían se, no canto do limiar nacional, calcúlase a pobreza usando a renda media por unidade de consumo da Comunidade Autónoma⁶:

- Extremadura pasa de ser unha das rexións cos índices de pobreza infantil máis altos a ser a que presenta os valores máis baixos. Co cambio na medición do limiar diminúe a súa taxa de pobreza en 15,8 puntos. Algo similar ocorre con Canarias, que pasa de encabezar as rexións con máis nivel de pobreza a perder 14,7 puntos e situarse como a cuarta con menor taxa. Murcia, pola súa banda, descende en 10,4 puntos e pasa a ocupar un posto intermedio nas táboas. Tamén están os casos de Castilla-La Mancha e Andalucía, que descenden en máis de 8 puntos. Finalmente, a Comunitat Valenciana diminúe os seus datos de pobreza infantil en máis de 5 puntos.
- Os territorios que máis incrementan os seus niveis de pobreza ao cambiar do limiar nacional ao rexional son Aragón, que incrementa a súa taxa en 9 puntos e pasa a ser a segunda Comunidade Autónoma con maior taxa de pobreza, País Vasco e Navarra; ambas incrementan os seus valores en máis de 7 puntos e deixan de pertencer aos territorios con menores índices de pobreza infantil. Tamén se destaca Madrid, que crece en 6,9 puntos e pasa de ser a terceira autonomía co menor índice de pobreza infantil a situarse na metade da clasificación. Pola súa banda Cataluña e Cantabria perden ao redor de 5 puntos.
- Non sofren cambios significativos Asturias, Castilla y León, Balears e Galicia.

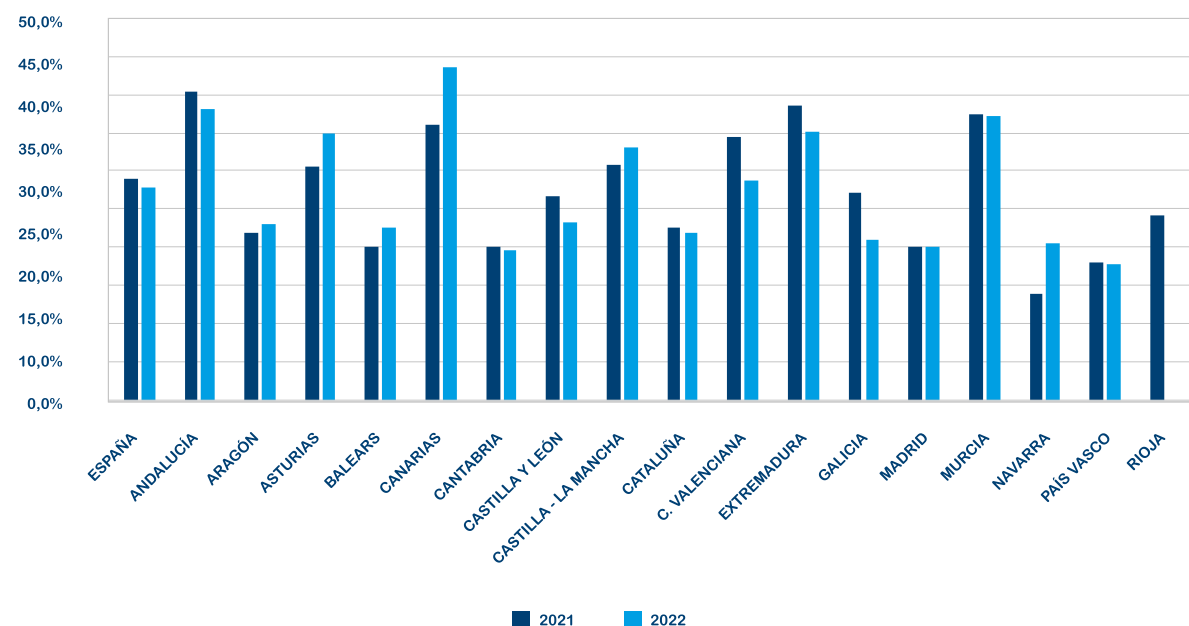
Risco de pobreza en menores de 18 anos (estratexia Europa 2020) por Comunidades autónomas. Limiar nacional e rexional. 2022

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

6. Os datos da Rioxa (para o ano 2022), Ceuta e Melilla non se poden calcular por falta de mostra .

Evolución da taxa de risco de pobreza na poboación infantil (indicador AROPE – estratexia Europa 2020) 2021-2022

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

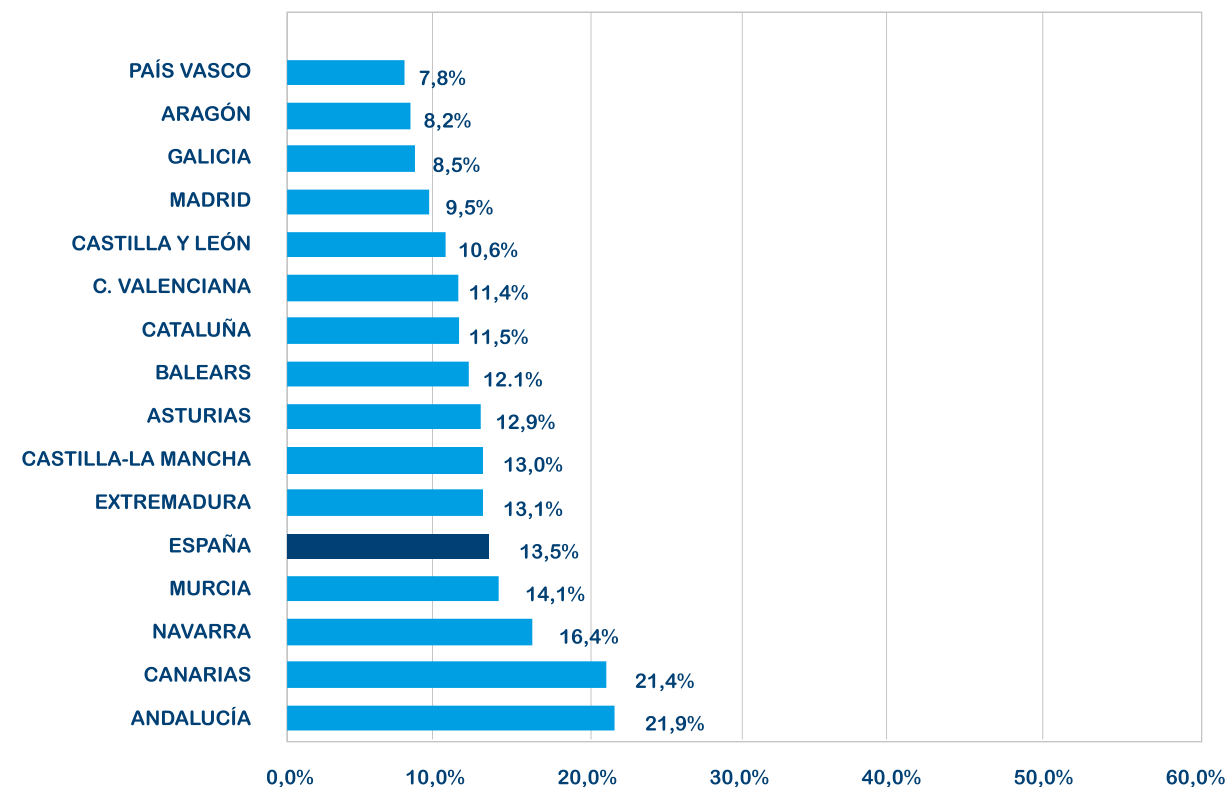
Outra variable para analizar dentro da pobreza é a súa intensidade. Para iso calcúlase o nivel de pobreza severa na infancia, é dicir, os nenos, nenas e adolescentes que viven en fogares cuxos ingresos por unidade de consumo son inferiores ao 40% da mediana da renda nacional.

Andalucía e Canarias son as rexións con maior taxa de pobreza severa na infancia, con valores superiores ao 21%. Séguenlle Navarra e Murcia, co 16,4% e o 14,1% respectivamente.

No lado contrario estaría o País Vasco, co 7,8% e, a continuación, sitúanse Aragón, Galicia e Madrid con datos inferiores ao 10%.

O resto das rexións mantéñense con valores inferiores á media nacional e oscilan entre o 10 e o 13%.

Risco de pobreza severa⁷ (40% mediana) en menores de 18 anos (estratexia Europa 2020) por Comunidades Autónomas. 2022

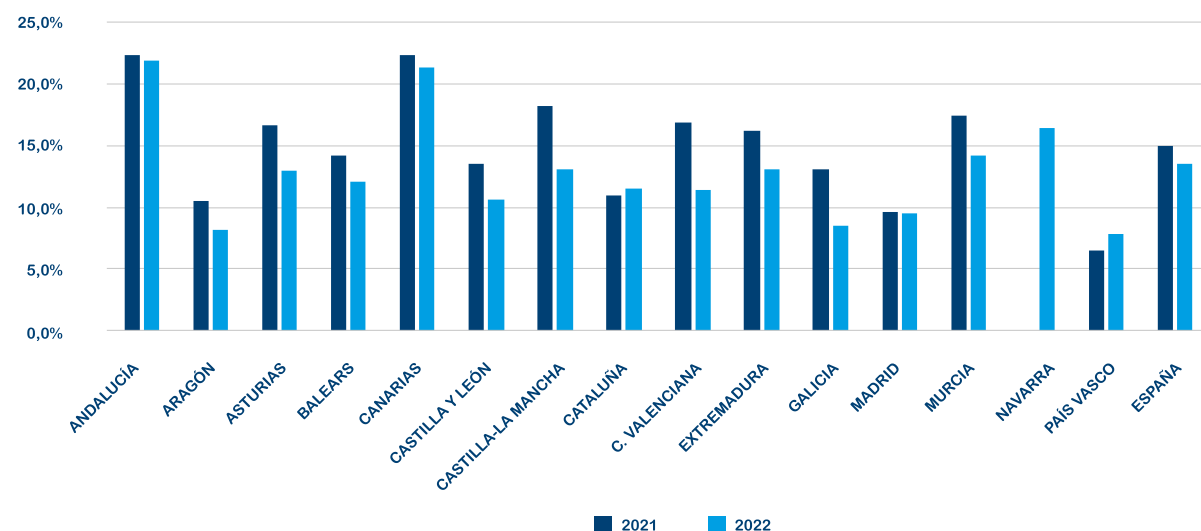
Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

Todas as Comunidades Autónomas, menos o País Vasco, diminuíron as súas taxas de pobreza severa na infancia no ano 2022.

- As que máis o fixeron foron a Comunitat Valenciana (-5,4 puntos), Castilla-La Mancha (-5,1%), Galicia (-4,5), Asturias (-3,8), Murcia (-3,3), Extremadura (-3,1) e Castilla y León (-2,9).
- Aragón e Balears descendeen nuns 2 puntos e Canarias en 1.
- Andalucía, Madrid e Cataluña non sofren modificacións estatisticamente relevantes.
- País Vasco é a única autonomía que crece, en 1,3 puntos.

7. Non se inclúen os datos de La Rioja, Ceuta e Melilla por ter mostrados demasiado pequenas.

Evolución do risco de pobreza severa⁸ (40% mediana) en menores de 18 anos (estrategia Europa 2020) por Comunidades autónomas. 2021-2022

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

En canto aos datos da carencia material severa⁹ na infancia para o ano 2022 obsérvase o contraste existente entre Canarias, cunha taxa de 22,7% e Aragón, cun 4,9%.

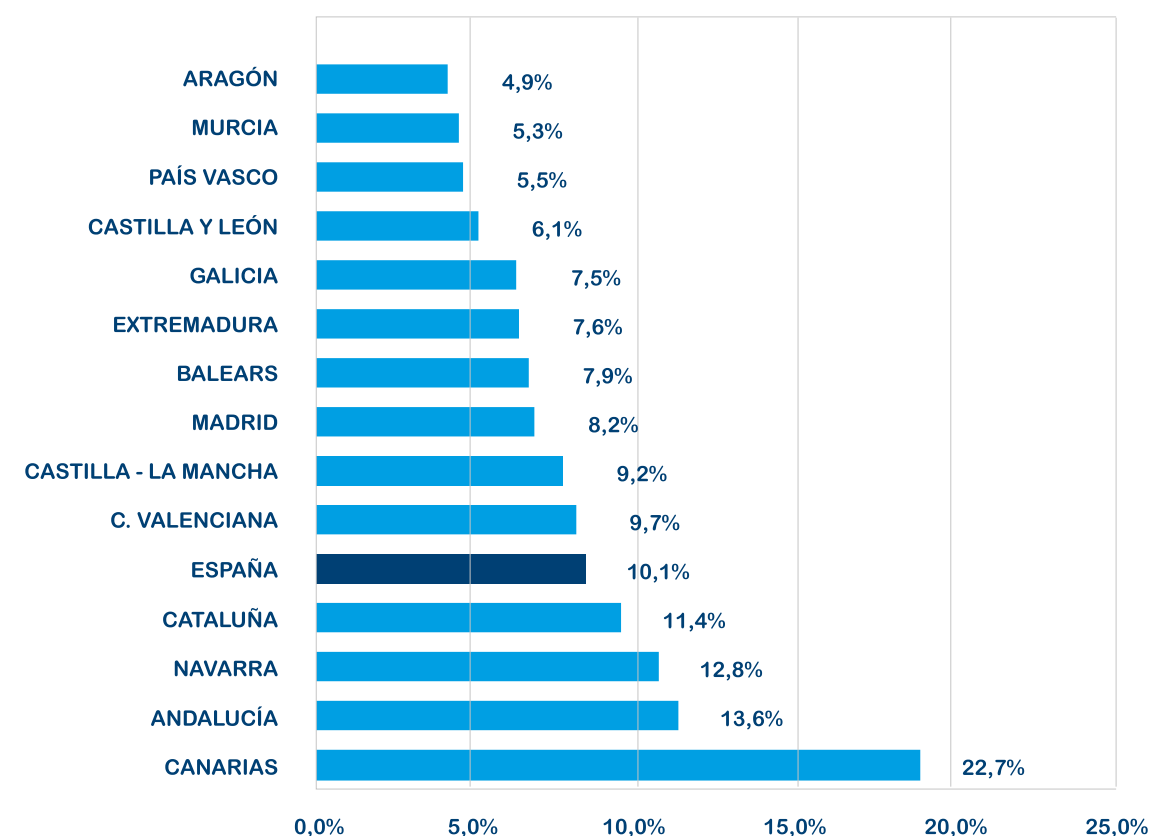
Con valores superiores á media nacional, que é do 10,1% están, ademais de Canarias, Andalucía (13,6%), Navarra (12,8%) e Cataluña (11,4%). Chama a atención que estas dúas últimas rexións, caracterizadas por ter taxas AROPE e de pobreza inferiores á media nacional, sitúanse entre as autonomías co CMS máis altas do país.

Con taxas moi parecidas á media están a Comunitat Valenciana e Castilla-La Mancha, con valores próximos ao 9%. Entre o 8 e o 6% atópanse Madrid, Balears, Extremadura, Galicia e Castilla y León. Finalmente, as Comunidades Autónomas que presentan os valores de carencia material severa máis baixos son o País Vasco (5,5%), Murcia (5,3%) e Aragón (4,9%). Cabe destacar o caso de Murcia que, a pesar de rexistrar valores de AROPE e pobreza moi altos, é a segunda autonomía coa menor taxa de CMS.

8. Non se inclúen os valores de Ceuta, Melilla e A Ríoxa por falta de mostra

9. Non se inclúen os valores de Ceuta, Melilla e A Ríoxa por falta de mostra. Tampouco hai datos para Navarra 2021

Carencia material severa en menores de 18 anos (estrategia Europa 2020) por Comunidades Autónomas. 2022

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

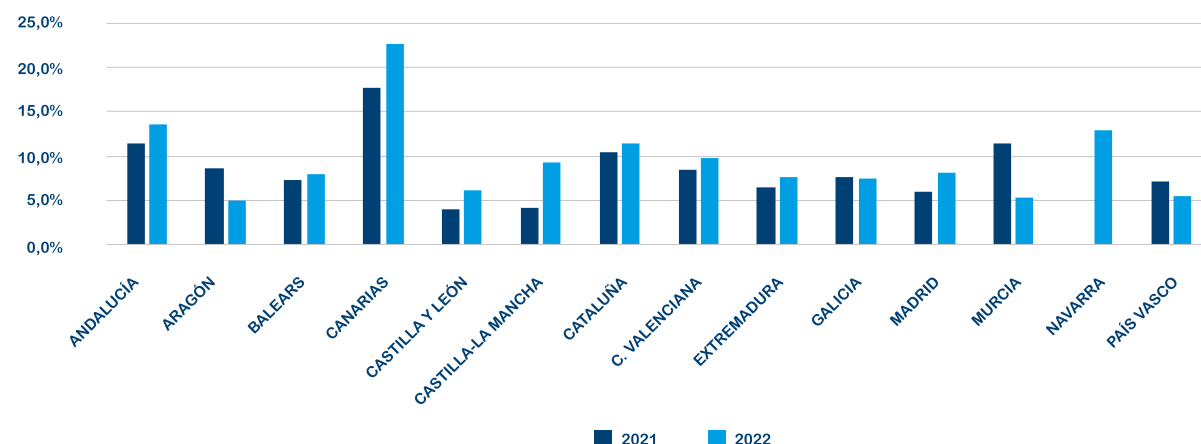
A boa posición de Murcia débese a que é a autonomía que máis descendeu a súa taxa de CMS no último ano, en máis de 6 puntos. Tamén se destacan os decrementos de Aragón (-3,7 puntos) e País Vasco (-1,6).

O resto das rexións incrementaron o seu nivel de CMS, pero de forma desigual:

- Galicia e Balears non rexistran cambios significativos, con variacións de menos de 1 punto porcentual.
- Cataluña, a Comunitat Valenciana e Extremadura crecen entre 1 punto e 1,3, situándose pois ao redor da media nacional.
- Finalmente están as rexións que experimentaron importantes aumentos, destácase Castilla-La Mancha, que crece en 5,1 puntos, Canarias, que o fai en 4,9 e, a maior distancia, Andalucía e Madrid, ambas as con incrementos de 2,2 puntos. Finalmente estaría Castilla y León cun crecemento de 2 puntos.

Evolución da Carencia material severa na poboación infantil (indicador AROPE - estratexia Europa 2020) 2021-2022

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

Entre os fogares con BITH con menores¹⁰ destácase a gran diferenza entre Madrid, con datos en torno ao 3%, e Canarias, que alcanza a máis do 14%.

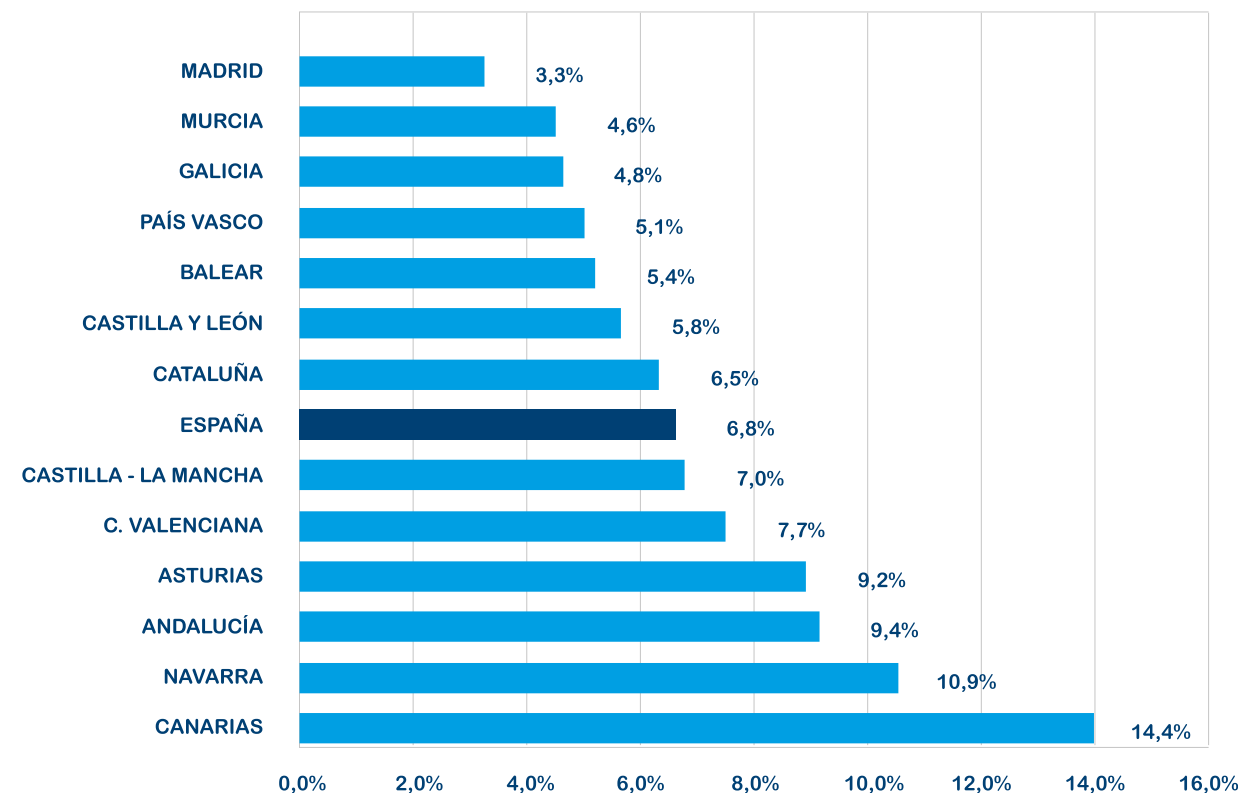
Entre as rexións próximas á media do 6,8% están, por un á parte, Cataluña (6,5%) e Castilla y León (5,8%) e pola outra, Castilla-La Mancha (7%) e a Comunitat Valenciana (7,7%).

As rexións coa menor taxa de BITH en fogares con menores de 18 anos están, ademais de Madrid, Murcia, Galicia, País Vasco e Balears, con datos que van do 4,6% ao 5,4%.

No lado contrario, os datos máis altos atópanse Asturias e Andalucía, ambas as con porcentaxes próximas ao 9%, Navarra co 10,9% e a xa mencionada Canarias.

Como se verá na seguinte sección, a pesar dos seus altos valores, Canarias e Andalucía atópanse entre as rexións que máis diminuíron a súa taxa BITH en fogares con menores no último ano.

Baixa Intensidade no Traballo nos Fogares con menores de 18 anos (estratexia Europa 2020) por Comunidades Autónomas. 2022

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

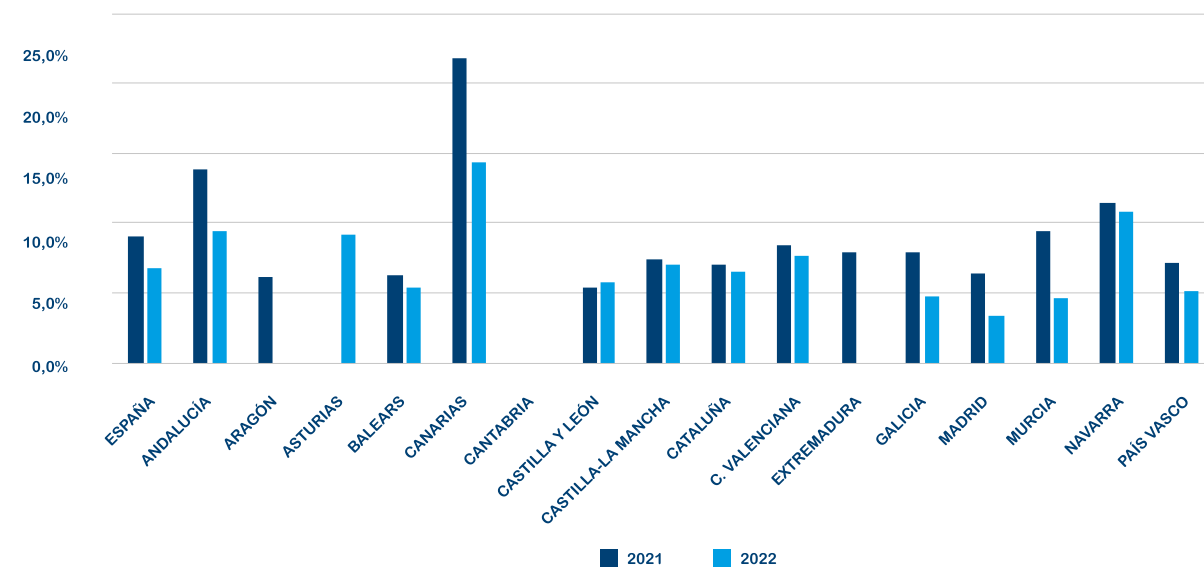
Castilla y León é a única rexión que, no último ano, incrementou o seu indicador de baixa intensidade no emprego nos fogares con nenos, nenas e adolescentes, aínda que a diferenza non é estatisticamente significativa.

Tampouco son importantes as variacións, menores a 1 punto porcentual, de Balears, a C. Valenciana, Navarra, Cataluña e Castilla-La Mancha.

Con importantes decrecementos están Canarias (-7,4%), Murcia (-4,8%), Andalucía (-4,4%) e Galicia (-3,2%).

10. Non se poden calcular por falta de mostra os valores de Cantabria, Asturias, La Rioja, Ceuta e Melilla

Evolución da Baixa Intensidade no Traballo nos Fogares con menores de 18 anos (indicador AROPE - Estratexia Europa 2020) 2021-2022

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

En conclusión, **Canarias é a Comunidade Autónoma que presenta, sistematicamente, os datos máis altos en todos os indicadores relacionados coa taxa de pobreza e/ou exclusión social na infancia.**

Pola súa banda, o País vasco presenta os datos máis baixos en AROPE e pobreza entre nenos, nenas e adolescentes e Aragón é a que mellores taxas de carencia material severa entre os menores de 18 anos ten. Madrid, pola súa banda, destaca polos seus baixos niveis de BITH.

Chama a atención o caso de Murcia, con importantes niveis de AROPE e pobreza, pero baixos en CMS e BITH.

05 OS ODS E AS COMUNIDADES AUTÓNOMAS

Unha das principais ferramentas deseñadas para a loita da pobreza infantil son os obxectivos de desenvolvemento sostible (ODS), especialmente o obxectivo 1 da ONU, que busca erradicar a pobreza en todas as súas formas. Neste sentido, é necesario analizar dúas metas específicas relacionándoas cos datos da infancia para avaliar o seu nivel de cumprimento:

- No 2030 reducir polo menos á metade a proporción de nenos, nenas, homes e mulleres de todas as idades que viven na pobreza en todas as súas dimensións, de acordo coas definicións nacionais.
- Implementar a nivel nacional sistemas e medidas adecuadas de protección social para todos, e lograr unha ampla cobertura dos máis pobres e vulnerables para o ano 2030.

Usando como referencia o ano 2015 atopamos que, para o 2022 a nivel nacional a diferenza entre os datos rexistrados de risco de pobreza na infancia e os valores desexados (para o 2022 sería aproximadamente do 26%) é de 5,8 puntos porcentuais e que aínda nos separan 4,1 puntos porcentuais de alcanzar os obxectivos de redución do risco de pobreza monetaria na infancia esperados no período.

A análise dos datos a nivel nacional bríndanos unha visión xeral do grao de cumprimento dos obxectivos establecidos, de feito, a meta dos obxectivos de desenvolvemento sostible mídese de forma agregada. Con todo, **é necesario adoptar un enfoque territorial para poder deseñar políticas adaptadas e eficaces naqueles territorios onde non se están alcanzando os obxectivos, así como aprender das experiencias exitosas nas comunidades autónomas onde se están logrando ou mesmo superando as expectativas.**

Neste sentido, no ano 2022, **tres comunidades autónomas mostraron unha brecha alarmante entre os datos do indicador AROPE na infancia e os obxectivos teóricos establecidos para ese mesmo ano, de entre 13 e 16 puntos. Estas comunidades son Asturias, Canarias e a Comunidade Foral de Navarra.** Ademais, algunhas outras comunidades autónomas presentan unha brecha lixeiramente superior ao 32,2 % que supón a media nacional, como Murcia, Andalucía, Aragón, Illes Balears e Cataluña.

Doutra banda, existen comunidades autónomas que lograron reducir a brecha en comparación coa media nacional como Cantabria e Galicia que mostran unha brecha inferior a 3 puntos porcentuais. Destaca o caso de La Rioja, que foi a única capaz de reducir o indicador AROPE na infancia en 2,6 puntos porcentuais á meta establecida para o ano 2022.

Comparativa da evolución do indicador AROPE (estratexia 2020) na infancia cos obxectivos teóricos marcados polos ODS para 2022 por CCAA.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	diferencial con ODS
ESPAÑA	34,4%	32,9%	31,3%	29,5%	30,3%	31,1%	33%	32,2%	-5,8
Andalucía	48,1%	46,9%	38,7%	38,6%	40,8%	37,4%	43,7%	43%	-6,2
Aragón	25,5%	24,3%	19,2%	19,9%	21,9%	19,7%	24,1%	25,7%	-6,2
Asturias, Principado de	29,5%	18,2%	18,4%	19,6%	34%	36,9%	34,1%	38,6%	-16
Balears, Illes	26%	27,9%	31,4%	24,1%	22,2%	33%	24,5%	26,1%	-6,1
Canarias	43,1%	49,4%	43,8%	30,5%	39,1%	34,2%	47,4%	48,7%	-15,7
Cantabria	25,6%	28,3%	24,8%	25,7%	21,6%	30,1%	21,4%	21,5%	-1,9
Castilla y León	28,8%	29,5%	25,8%	27,7%	22,6%	27,3%	28,7%	26,8%	-4,7
Castilla - La Mancha	42,8%	42,6%	41,6%	38,7%	32,9%	26,3%	33,2%	38,3%	-5,5
Cataluña	28,2%	22,6%	24,2%	25,2%	25,4%	32,2%	28,5%	27,7%	-6,1
Comunitat Valenciana	37,7%	32,4%	35,2%	36,2%	32,4%	34,8%	37,7%	32%	-3,1
Extremadura	42,7%	41,1%	55,9%	48,2%	42%	36,9%	40,6%	36,2%	-3,5
Galicia	28,8%	27%	26,4%	20%	26%	33,5%	31,7%	24,9%	-2,9
Madrid, Comunidad de	24,5%	29%	27,5%	23,9%	24,8%	25,1%	23,9%	24,2%	-5,4
Murcia, Región de	45,5%	39,3%	39,4%	32,7%	36,2%	33,7%	40,6%	41,4%	-6,6
Navarra, Comunidad Foral de	17,1%	21,4%	21,2%	20,2%	21,9%	18,8%	20%	26,1%	-13
País Vasco	21,8%	14,7%	16,7%	13%	17,7%	15,9%	20,8%	20,6%	-3,9
Rioja, La	30,4%	28,7%	sd	30,60%	20,00%	26,40%	25,50%	20,70%	2,6
Ceuta	sd	sd	sd	sd	sd	sd	sd	sd	
Melilla	sd	sd	sd	sd	sd	sd	sd	sd	

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

Estes datos salientan sobre a importancia de abordar as necesidades específicas de cada comunidade autónoma e traballar na implementación de políticas e estratexias adaptadas ás súas realidades particulares. É fundamental aprender das experiencias exitosas e adoptar enfoques que permitan pechar a brecha entre os datos reais e os obxectivos establecidos, co fin de garantir un progreso máis equitativo e efectivo na protección da infancia en todo o país.

06 GALICIA

Galicia conta cunha renda media por unidade de consumo de 18.093€, o que supón 1.067€ menos que a media nacional. Con todo, o incremento para o último ano foi superior ao da media nacional, así, mentres que Galicia aumentou en 1.308€, a do conxunto do país foi de 1.057€.

Trátase dunha comunidade autónoma envellecida, que conta con 374.000 menores de 18 anos, o que supón o 4,6% do total de nenos, nenas e adolescentes de España. É a segunda comunidade autónoma coa menor porcentaxe nenos, nenas e adolescentes, do 13,9%, sendo só superior en Asturias.

O 27,8% dos fogares da rexión son unipersoais e o 29,1% están formados por menores dependentes¹¹.

Historicamente, Galicia mantén taxas AROPE entre a poboación infantil inferiores á media nacional, tan só no 2008 e no 2020 foron superiores.

Desde o 2009 os datos foron descendendo ata alcanzar, no 2014, o 21,8% e situarse 14 puntos por baixo da media do conxunto do país. No 2015, como consecuencia da crise económica, a taxa AROPE da infancia incrementouse en 7 puntos, pero houbo unha recuperación paulatina que propiciou que no 2018 a taxa de pobreza e/ou exclusión social entre a poboación menor de 18 anos alcanzara o seu mínimo histórico, do 20%, situándose, ademais, a 9,5 puntos de distancia con respecto á media nacional. Nos seguintes anos os datos para os nenos, nenas e adolescentes en Galicia foron incrementándose. No 2020 alcanzou o seu máximo histórico, do 33,5%, para, nos anos posteriores, volver diminuír.

No ano 2022, a taxa AROPE para o conxunto da poboación de Galicia é do 24,2%, moi similar ao 24,9% que hai entre os menores de 18 anos. De feito, Galicia é, despois de Extremadura e La Rioja, a rexión con menor diferenza entre as taxas AROPE infantil e xeral.

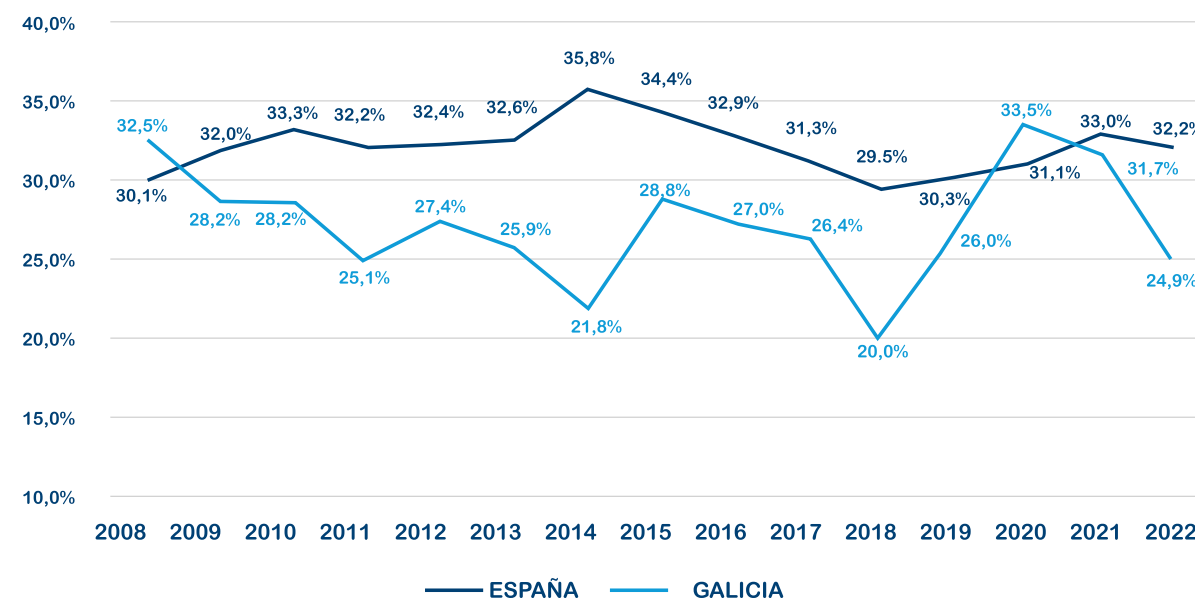
No último ano a taxa AROPE entre a infancia en Galicia diminuíu en 6,7 puntos, sendo a rexión na que máis descendeu. Ademais, a distancia con respecto á media nacional é de 7,3, a terceira máis alta.

Galicia é a quinta comunidade autónoma con menor taxa de pobreza e/ou exclusión social na infancia. En total en Galicia hai 93.000 nenas, nenos e adolescentes en situación AROPE.

Se se analizan os datos por tipos de familia, en Galicia a taxa AROPE dos fogares unipersoais é do 35,1% e a dos fogares con menores dependentes é do 25,6%.

¹¹. Enténdese por neno ou nena dependente a todos os menores de 18 anos e ás persoas de 18 a 24 anos economicamente inactivas para as que polo menos un dos seus pais é membro do fogar.

Evolución da taxa AROPE infantil –(estrategia Europa 2020) España- Galicia (2008-2022)

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

A taxa de pobreza infantil en Galicia caracterízase por ter valores inferiores aos da media nacional. Desde o 2008 a tendencia da taxa de pobreza na rexión foi descendente, ata chegar no 2014 ao 21,8%. A partir de entón empezou a incrementarse de forma paulatina, ata alcanzar o 25,9% no 2017. Ao seguinte ano a taxa sufriu unha importante caída de case 8 puntos, pero nos dous anos posteriores houbo un incremento que contribuíu a que para o 2020 a taxa de pobreza na rexión chegase ao seu máximo histórico, o 29,7% e, por primeira vez, superase á media nacional.

Na actualidade a taxa de pobreza infantil en Galicia é do 20,9% que é o rexistro máis baixo de toda a súa serie histórica e é a quinta máis baixa de España. **En termos absolutos isto supón máis de 78.000 menores. Como é habitual, a pobreza infantil é máis alta que a existente para o conxunto da poboación, que é do 18%.**

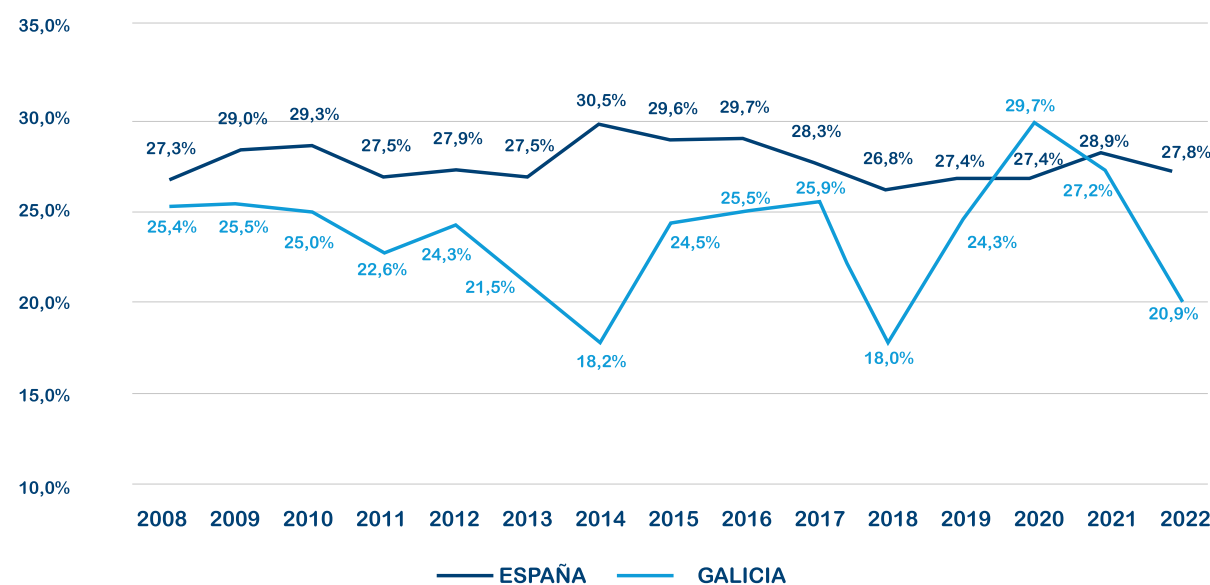
Galicia é a rexión na que a taxa de pobreza diminuíu máis no último ano, en 6,3 puntos. Está, ademais, entre as comunidades autónomas con maior diferenza con respecto á media nacional, en case 7 puntos porcentuais.

Por tipo de familia destácase que a taxa de pobreza dos fogares con nenos, nenas e adolescentes dependentes é do 19,9% e a dos unipersoais é do 28,8 %.

A taxa de pobreza infantil en Galicia, ademais, case non se modifica se se calcula a través do limiar autonómico, xa que pasa do 20,9% ao 20,5%.

Evolución de taxa de pobreza infantil (indicador AROPE–Estratexia Europa 2020) España- Galicia (2008-2022)

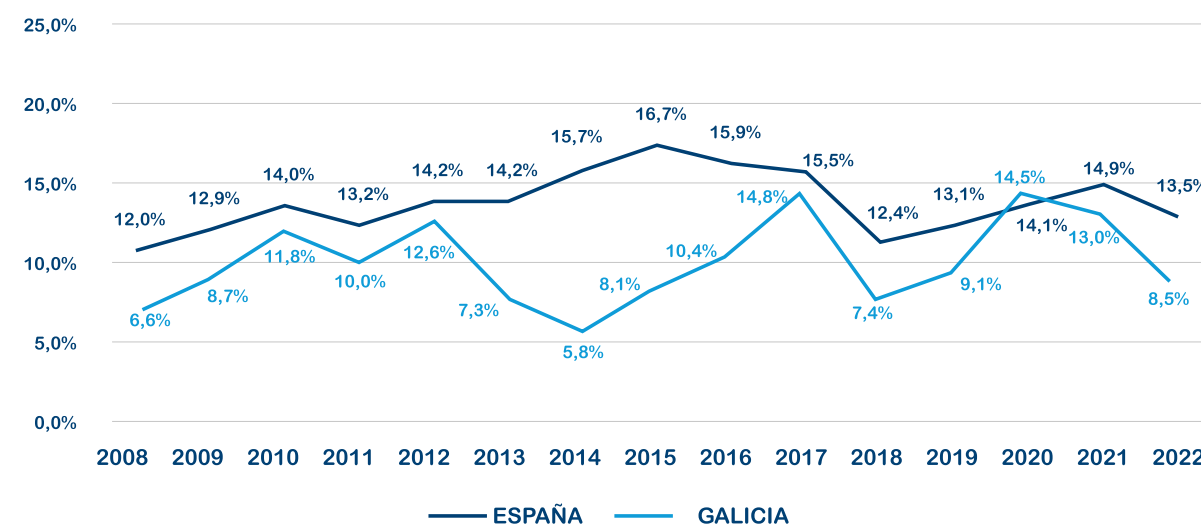
Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

Galicia presenta taxas de pobreza severa infantil inferiores á media nacional. Na evolución pódese observar como a pobreza severa entre as nenas, nenos e adolescentes alcanzou o seu mínimo histórico no 2014, co 5,8%. A partir deste ano foise incrementando e no 2017 chegou ao seu valor máis alto, que foi do 14,8%. O ano 2020 levou a un novo aumento, ata o 14,5%, lixeiramente por encima da media nacional, pero nos anos posteriores a tendencia é cara ao descenso.

Para o 2022 Galicia presenta unha pobreza severa entre os menores de 18 anos do 8,5%, a terceira máis baixa do país, só superior á de Aragón e o País Vasco. **É tamén, a terceira autonomía na que máis descendeu a pobreza severa infantil,** en 4,5 puntos, o que contrasta coa diminución de 1,4 puntos da media nacional.

Isto indica que, tras o gran crecemento que sufriu a taxa no 2020, logrouse unha recuperación paulatina.

Evolución de taxa de pobreza severa infantil (indicador AROPE–Estratexia Europa 2020) España- Galicia (2008-2022)

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

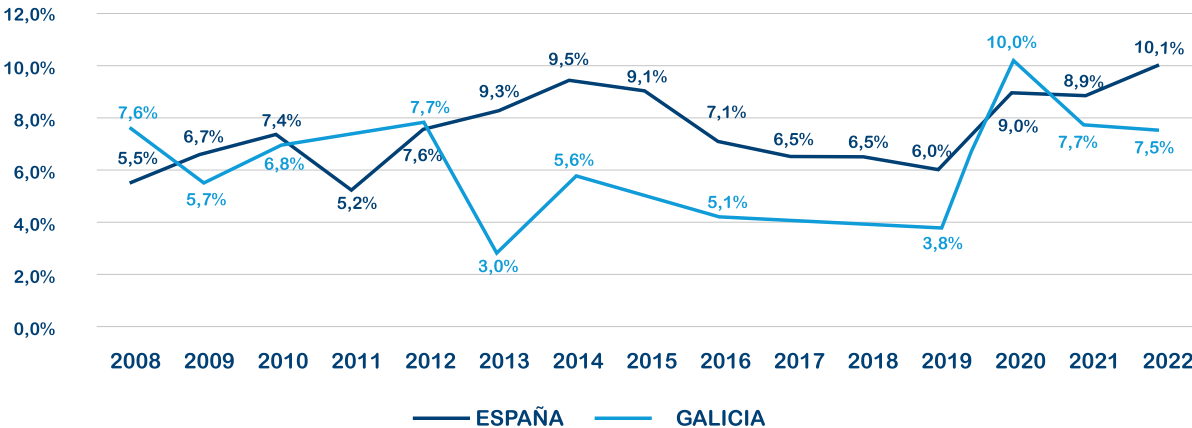
Non existen datos para a carencia material severa en Galicia para toda a serie histórica, pero si é posible analizar certa evolución ao longo dos anos. Tal e como pode verse na gráfica Galicia presenta valores inferiores á media nacional ou como moito similares durante as épocas de maior crecemento da taxa.

O 2019 destaca por ser un dos anos coa taxa máis baixa, do 3,8%, pero en cuestión dun ano incrementouse en máis de 6 puntos, ata o 10%. Durante os dous anos posteriores a taxa estabilizouse en torno ao 7%.

No 2022 a carencia material severa entre o conxunto da poboación da rexión é do 6,4 % e para os menores de 18 anos chega ata o 7,5%, o que supoñen 28.000 nenos, nenas e adolescentes. A taxa non tivo modificacións importantes con respecto ao ano anterior, mentres que a nivel xeral aumentou en 1,2 puntos. **Galicia é a quinta autonomía con menor carencia material severa e sitúase a 2,6 puntos de distancia con respecto á media nacional.**

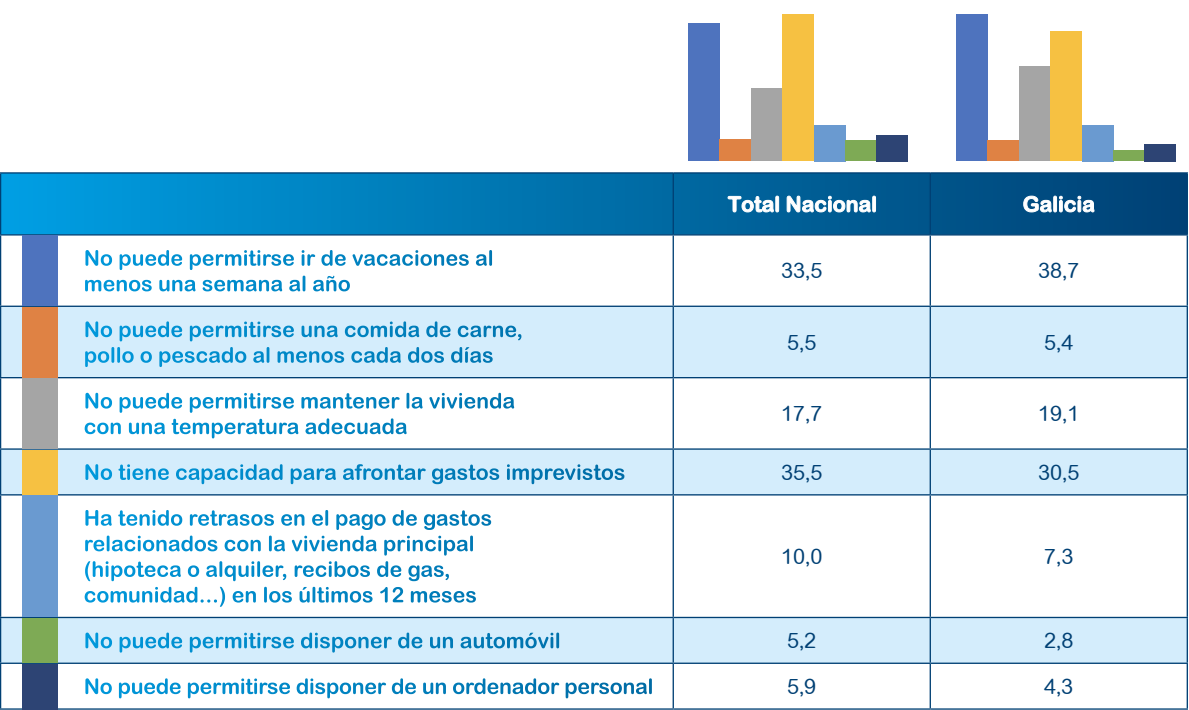
Evolución da Carencia Material Severa infantil (indicador AROPE–Estratexia Europa 2020) España- Galicia (2008-2022)

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

Debido ao tamaño da mostra non é posible calcular os indicadores das carencias materiais severas entre os menores de 18 anos, pero é posible facelo a nivel xeral. O dato que máis destaca en Galicia é que o 38,7% dos fogares non poden permitirse ir de vacacións polo menos unha semana ao ano. A rexión é a cuarta co valor máis alto para este ítem.

Indicadores da Carencia Material Severa (indicador AROPE–Estratexia Europa 2020) España- Galicia (2022)

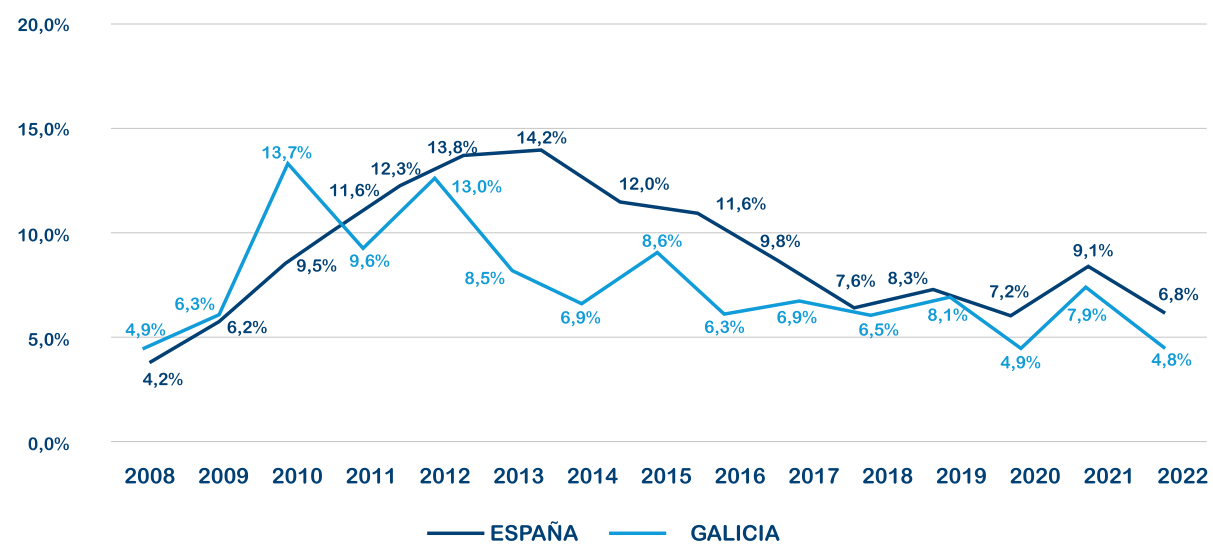
Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

A Baixa Intensidade no Emprego nos Fogares (BITH) con menores de 18 anos mostra para Galicia a tendencia para situarse por baixo da media nacional, fóra dos anos 2010 e 2012, cando se situaron en valores en torno ao 13%. Entre o 2016 e o 2018 os datos estabilizáronse ao redor do 6%, para volver a incrementarse no 2019 ata o 8,1%. Nos seguintes anos houbo unha alternancia nos datos, que pasaban, en cuestión dun ano de valores próximos ao 4% a incrementos que se aproximaban ao 8%.

Para o 2022 o 4,8 % dos fogares con menores de 18 anos estaban en situación de baixa intensidade no emprego. O dato está 2 puntos por baixo da media nacional. Esta distancia débese a que a media do conxunto do país diminuíu en 2,3 puntos mentres que en Galicia fíxoo en 3,2 puntos polo que se logrou volver aos niveis previos á pandemia, que para o 2020 eran do 4,9%. **A rexión é a terceira con menor baixa intensidade do emprego no fogar entre os menores de 18 anos.**

O BITH é o único indicador que é inferior entre a infancia, xa que para o conxunto da poboación é do 9,3%.

Evolución da Baixa Intensidade do Traballo nos Fogares con menores de 18 anos (indicador AROPE–Estratexia Europa 2020) España- Galicia (2008-2022)

Fonte: elaboración propia a partir dos microdatos da Enquisa de Condicións de Vida (INE).

07 CONCLUSIONES

Galicia presenta datos inferiores aos da media nacional en todos os indicadores que forman o AROPE.

O ano 2020 supuxo en Galicia un importante incremento de todos os seus valores, de feito, durante este ano alcanzou os seus máximos históricos en todos os datos que compoñen o AROPE entre a poboación menor de 18 anos. Foi dos poucos anos nos que os datos da rexión superaron aos da media nacional.

O que destaca en Galicia foi a súa capacidade de recuperación. No último ano logrou descender os seus valores por baixo da media nacional e situarse entre as rexións con menores taxas de pobreza e/ou exclusión na infancia. Entre os descenso máis pronunciados destacan os obtidos nas taxas AROPE e pobreza, que diminuíron en máis de 6 puntos, e pobreza severa, que o fixo en máis de 5 puntos. Ademais, fronte ao incremento a nivel nacional da carencia material severa, Galicia logrou manter os seus datos.

Co 24,9% da poboación menor de 18 anos en risco de pobreza e/ou exclusión social, Galicia sitúase como a quinta autonomía con menor taxa AROPE do territorio nacional. No último ano Galicia é a rexión que máis decreceu o risco de pobreza e/ou exclusión social entre a poboación menor de 18 anos, en 6,7 puntos.

A dinámica coa taxa de pobreza é similar, pasouse de alcanzar o seu máximo histórico no 2020, do 29,7%, a descender ata o 20,9% no 2022. É a rexión na que máis diminuíu a pobreza infantil, en 6,3 puntos, no último ano.

Galicia sitúase entre as 5 comunidades autónomas con menor taxa de pobreza entre a poboación menor de 18 anos e a súa distancia con respecto á media nacional é de case 7 puntos.

En pobreza severa é do 8,5%, o que supón 4,9 puntos menos que a media nacional. É importante resaltar que durante a pandemia a taxa de pobreza severa entre a infancia chegou a alcanzar ao 14,5% dos menores de 18 anos, dato que non se obtiña desde o 2017. Con todo, no último ano os datos lograron unha diminución de 4,5 puntos, o que contrasta co descenso de 1,4 puntos do conxunto do país. **Galicia é a terceira Comunidade Autónoma con menor taxa de pobreza severa na infancia e a terceira que máis conseguiu reducir os seus datos no último ano.**

En canto á carencia material severa, Galicia é a quinta rexión cos datos máis baixos. HPasou do valor máis alto da súa serie histórica durante o 2020, do 10% a reducirse ao 7,5% no último ano. Fronte ao incremento de 1,2 puntos que houbo a nivel nacional, a rexión non mostra diferenzas significativas con respecto ao ano anterior.

Finalmente, a taxa BITH viña do 7,9% no 2021, ao 4,8% no 2022, polo que a redución é de 3,2 puntos.

		2020	2021	2022
AROE	España	31,10%	33,00%	32,20%
	Galicia	33,5%	31,7%	24,9%
Pobreza	España	27,40%	28,90%	27,80%
	Galicia	29,7%	27,2%	20,9%
Pobreza severa	España	14,10%	14,90%	13,5%
	Galicia	14,5%	13,0%	8,5%
CMS	España	9,00%	8,90%	10,10%
	Galicia	10,0%	7,7%	7,5%
BITH	España	7,20%	9,10%	6,80%
	Galicia	4,9%	7,9%	4,8%

En vista dos datos para Galicia, a Plataforma de Infancia en coordinación coa Plataforma de Organizacións de Infancia de Galicia expón as seguintes recomendación:

- Debe procurarse a elaboración do **Plan de apoio ás familias monoparentais** para afrontar ás elevadas taxas de pobreza que padecen (no 82% encabezadas por unha muller) e cumprir co establecido no Artigo 40 da Lei de Impulso Demográfico de Galicia. Ademais, apoiar de modo específico ás familias con nenos, nenas e adolescente a cargo con algún tipo de **discapacidade**, que lles permita normalizar a situación na que se atopan mediante un incremento nos apoios sociais e económicos.
- Convén promover no eido educativo recursos e medidas para compensar as desigualdades sociais, mediante a implementación dun **plan de choque para combater o abandono e o fracaso escolar** a través de medidas de orientación, apoio e reforzo educativo adaptadas ás necesidades do alumnado máis vulnerable, ademais de formacións á comunidade educativa sobre **necesidades de apoio á infancia e adolescencia con necesidades educativas especiais**.
- Cobra especial relevancia a necesidade de apoio á **adquisición de libros texto, ao acceso a actividades extraescolares e a aceleración na tramitación de becas comedor** para ás familias con baixos recursos con NNA a cargo.
- Aconséllase facilitar os **medios tecnolóxicos e a conexión a internet** a NNA de familias en risco de exclusión ou con baixos recursos, ademais de apoialos para un uso seguro, crítico e responsable de internet.
- Recoméndase facer especial fincapé no desenvolvemento das áreas rurais, de cara a que os nenos, nenas e adolescentes que residen nenas zonas non teñan que abandoalas por falta de recursos, servizos ou oportunidades. É relevante **mellorar os servizos básicos** como as comunicacións e apostar polo desenvolvemento da **dixitalización** para facer fronte á fenda dixital existente no ámbito rural.
- Débese prestar especial atención ás familias máis vulnerables con fillos e fillas a cargo coa finalidade de tomar as medidas oportunas e prever a entrada no sistema de protección dos nenos, nenas e adolescentes. Para os casos nos que non é posible evitar a entrada nos recursos residenciais, débense promover **campañas de comunicación dedicadas a incrementar o número de familias acolledoras** en familia allea.
- Suxírese **incrementar á ratio de 1 técnico por 30 NNA nos equipos técnicos do menor da Xunta**, coa finalidade de prestar unha atención máis individualizada aos nenos, nenas e adolescentes sen apoios familiares tutelados pola administración.

- Referente aos nenos, nenas e adolescentes migrantes, existen grandes obstáculos administrativos para regularizar a súa situación legal e, polo tanto, residencial e laboral. Aconséllase **dotar á administración dos recursos necesarios para a tramitación dos procedementos de regularización**, ben a través de servizos externos, ben a través dos servizos xurídicos propios.
- Son imprescindibles **medidas de acceso a unha vivenda digna, axeitada e accesible**, que atendan as situacións de exclusión residencial severa das familias en risco con fillos e fillas a cargo, mediante a creación dun parque básico de emerxencia, multiplicar por tres o parque público de vivenda para alugueiro social e levar a cabo liñas orzamentarias e procedementos para a prevención do desafiuzamento, ademais do acceso a procesos estables de inserción socioresidencial.
- Deben procurarse **melloras na renda garantida de cidadanía** para que alcance a maior número de familias vulnerables. Instase a corrixir a baremación do limiar de pobreza para poder incluír á maior cantidade de fogares en risco de pobreza e/ou exclusión social. Para iso, recoméndase **modificar a Lei de Inclusión Social de Galicia, asegurando tanto a simplificación burocrática** na súa tramitación como unha axeitada **complementariedade entre a Renta de Inclusión Social de Galicia (RISGA) e o Ingreso Mínimo Vital (IMV)**, garantindo os orzamentos da RISGA para complementar o IMV ata o limiar de pobreza relativa.

08 ANEXO: SIGLAS

AROPE: At Risk Of Poverty or social Exclusion (Risco de Pobreza e/ou Exclusión Social (véxase o capítulo de metodoloxía)

BITH: Baixa Intensidade do Traballo no Hogar (véxase o capítulo de metodoloxía)

C: Comunitat/Comunidade, referido ás Comunidades Autónomas de Valencia e Madrid

C.C.A.A: Comunidade Autónoma

C.F: Comunidade Foral, referido á Comunidade Foral de Navarra

CMS: Carencia material severa (véxase o capítulo de metodoloxía)

ECV: Enquisa de Condicións de vida

GIE: Garantía Infantil Europea

IMV: Ingreso Mínimo Vital

INE: Instituto Nacional de Estatística

NNA: Nenos, nenas e adolescentes

OCDE: Organización para a Cooperación e o Desenvolvemento Económico

ODS: Obxectivos de Desenvolvemento Sostible

R: Rexión, referido á Región de Murcia

RMI: Rendas Mínimas de Inserción

UC: Unidade de consumo

UE: Unión Europea

plataforma de infancia

españa

Somos unha rede de máis de 70 organizacións de infancia coa misión de protexer, promover e defender os dereitos dos nenos, nenas e adolescentes conforme a Convención sobre os Dereitos do Neno das Nacións Unidas.

A nosa visión é alcanzar o pleno cumprimento dos dereitos dos nenos, nenas e adolescentes, integrando o esforzo das organizacións de infancia e de todos os axentes sociais.

CONTÁCTANOS

C/ Escosura, 3. Local 2
28015 Madrid

info@plataformadeinfancia.org

91 447 78 53

FINANCIA

SÍGUENOS

www.plataformadeinfancia.org

 @platdeinfancia

 @plataformadeinfancia

 @plataformadeinfancia